

Meghalt Grünvald Béla

Június 23-án, vasárnap, 71 éves korában, hosszú betegség után Szegeden meghalt Grünvald Béla elvtárs, a munkásmozgalom régi harcosa.

Grünvald Béla 1903-ban született Bártfán. Szülei korán meghaltak, így legidősebb testvére nevelte. Már 12 éves korában, a 6. elemi elvégzése után kőműves mellett segéd munkásként dolgozott. 1917-ben felkerült Budapestre, itt alkalmi munkás volt, majd a Felvidéken vállalt munkát. 1930-ban bekapcsolódott a munkásmozgalomba, s ekkor lett tagja a pártnak. A Horthy-rendszerben több tüntetés és sztrájk szervezésében részt vett, ezért többször letartóztatták. A felszabadulás után 1945

—1949-ig mint pártvezetőségi tag tevékenykedett, 1949—53-ig a Földalatti Vasút pártbizottsága fegyelmi bizottságának tagja, 1956-ban a budapesti első munkás karnak hatalmi zászlóaljnak volt az alapító tagja. Társadalmi tevékenységéért 1965-ben a Közbizottsági Erem ezüst fokozata, 1967-ben a Szocialista Hazáért Erdemrend, 1970-ben a Felszabadulási Jubileumi Emlékérem és 1971-ben a Tízéves önkéntes rendőri szolgálatért kitüntetését kapta.

Grünvald Béla temetése június 27-én, csütörtökön délután 3 órakor lesz az újszegedi temetőben.

Az MSZMP Szeged városi bizottsága

Újabb 65 ezer szakmunkás

Kedden, szerdán Székesfehérvárott ülésezik a KISZ Központi Bizottságának ifjúságmunkástanácsa. Megvitatja, milyen nevelőmunkát végeznek az üzemi KISZ-szervezetek a szakmunkástanulók körében, továbbá az üzemi demokrácia továbbfejlesztésének KISZ-szervezeti feladatait, és ajánlásokat dolgoz ki az üzemi KISZ-szervezetek környezetvédelmi tevékenységére.

A tanácskozáson elmondották, hogy az idén hatvanötezer végzett szakmunkás lép munkába, ezért az ifjúságmunkástanács kiemelten foglalkozott az üzemi közösségekbe való beilleszkedés kérdéseivel és helyi sajátosságaival.

Szer romjai

Ásóval, lapáttal, csákánnyal, kaparókkal és finom ecsetekkel tovább kutatják Puztaszer múltját. Anonymus határozottan állította: "... azon a helyen a vezér és nemesei elrendezték az országnak minden szokástörvényét, meg valamennyi jogát is... Azt a helyet, ahol mindezt elrendezték, a magyarok a maguk nyelvén Szeri-nek nevezték el azért, mert ott ejtették meg a szerét az ország egész dolgának". Az állításból a történelmszázadok visszavisszatérő kérdés lett, és rá se határozottak, hogy az ásók választ adni? Nem tudni. De az biztos, hogy az ásások nyomán egyre többet tudunk Szerről. A honfoglalók első rajából való harcokat takaró sírokat is találtak — lóval, íjjal, nyíllal eltemetett harcosokról van szó. Most ástak ki egy kemencét. Azok tüzelhettek benne, akiket a honfoglalók itt találtak.

is délre ment megkeresztelesen, de nyomuk nem maradt. Ha pedig itt görög apát nyugszik, annak nemcsak egyháztörténeti, de politikai jelentősége is volt. Ez a terület Bizánchoz húzható. Az elpusztult templomot nem építették újrá, ráépítettek egy nagyobbat. Olyat, aminek mostanáig nem találtak nálunk pártját. Miért lett ez nagyobb? Gazdagabb a kegyúr, erősebb a vallás. Négy tornya volt és két szentélye. Bencések voltak már a görögök helyett, a bazilika is nyugatról hozott minta szerint készülhetett. Alapjaitól eltérő olyan volt, mint a Szent Gallen-i. Nálunk a bazilikák falai is könnyen omlottak, ennek a vége is az lett, hogy Kalán püspöknek, III. Béla kancellárjának újat kellett építenie. Még nagyobb lett, háromhajós. Előcsarnokkal is megoldják és díszes kaput is faragtatnak rá. Szerencsésük van a régészeknek, találtak egy sírt a sok között, föltehetően a francia építőmesterét. Nevéből ennyit árul el a csatja: ... ois de Villemont. Gazdag lebecsült a templom, padlója, lépcsője, oszlopa márvány. (Puztaszerre járnak most az olajosok, kutat fúrnak a turiszták társadalmi munkában. Geológusai mondják, hogy a márvány Pécs környékéről való. Sokat szerezhetett, amíg ideért, de Kalán püspöknek ott is voltak birtokai.)

rai időszakához tartozó világi építményt. Szegények vagyunk ehhez hasonló épületekben. Ha tovább mennek dél felé, arra számítanak, a gazdasági udvar tartozékait, épületdarabjait is megtalálják majd. Jól megszerkesztett rejtvény kockái a szeri romok. Sokat tudunk már belőle, de a sorokat még mindig nem lehet összeolvasni. Az egykori apát sírja mellett most egy másik koponyát ásnak elő. Régebbi, mint a többi szomszéd. Hátha kulcsot ad az első templom idejének meghatározására. Néhány betűt a rejtvény egyik sorához.

KEMENCÉK

Lehet, hogy méltatlan

viszszalépésnek tartják sokan, ha a díszes, márványos bazilika meg a négy torny után kegyrsütő kemencéről is beszélünk, de ne kerüljük el őket. Az egyiket most ássák, kőből van rakva földi maradványa. Rétegtani következtetések alapján mondják, minden templomot megelőzően már tüzeltek benne. A honfoglalás előtti szeri embernek sültetett benne a kenyér. Mellette van egy téglakemence romja. Ez is a templom korához adhat adatot. Honfoglalás kori cserépedényt találtak benne. Egész fiatal, múlt századi kemencék is adódnak, beszédes bizonyítékúak annak, hogy ezeket a romokat nálunk jobban talán senki sem őrizte. Ezekben nem kenyeret sütöttek, a falak köveiből meszet égettek. Mészbe oltották Puztaszer történetének egy részét.

VILÁGI ÉPÍTMÉNY

Jöttek a tatárok, elpusztították.

A nyomába lépő negyedik templom szerényebb lett, elmaradt az előcsarnok, a szobrok törmelékét pedig közbizonyos kő gyanánt beépítették a kolostor kerengőjének a falába. Ez a templom lehetett a leghosszabb életű, megérte a törökököt. Szerzetes nem talált már itt a muzulmánok hada, időközben annyira elszegényedett a kegyúr család, hogy gazdátlan maradt a monostor. Mit tehetett volna a török, török szokás szerint? Körülárkolta, és a kétornyú szeri templomból erősséget épített magának.

Né kísérjük tovább a falak nyomvonalát, mert még építők dolgoznak rajta. Mai követ, téglával pótolják a régig, hogy mindenki láthassa, melyik tartozott az egyik templomhoz, melyik a másikhoz. Idén a diákok a kolostort ássák, a sírokat bontják. Szentációt is találtak megint. A kolostor egyik ko-

COOPTOURIST!

Jugoszláviába utazók figyelmébe!

Július 1-től, érvényes kiutazási engedéllyel rendelkezők részére a

dináreladást megkezdjük

COOPTOURIST, SZEGED, KELEMEN U. 2. (Hági étteremmel szemben).

Horváth Dezso

DM POSTALÁDA

Sár a megállóban

A ruhagyár dolgozóiról arról írnak, hogy a gyártól a Cuki presszó elé áthelyezett villamosmegállót esős időben jóformán lehetetlen megközelíteni. Az ott parkoló autók ugyanis felhordják a sárt a gyalogjárda. A ruhagyáriak azt kérik, hogy a parkolóhelyet láncal vagy egyéb módon válasszák el a járdától. Ez nem is kerülne sok pénzbe.

Ha a kérésük teljesülne, nem kellene a kétezernyi dolgozónak sárban járni és az autóktól félni.

Válaszol az illetékes

Arról írtunk lapunkban bíráló cikket, hogy a szegedi piacok tisztaságával nem lehetünk megelégedve, de a Marx téren árusító egyik virágkereskedő is ezt vetette fel a kiskereskedők fórumán. Javasoltuk, hogy helyezzenek el több szeméttárolót.

A városi tanács szolgáltató üzemenek vezetője, Babinszki László, válaszevelemben leírja, hogy szerződés szerint a Szegedi Városgazdálkodási Vállalat gondoskodik a piacok takarításáról, s leszögezi, hogy „a szerződés teljesítésével meg vagyunk elégedve”. Csak helyi hiánya miatt nem tudjuk választ szólni, pedig abból kiderülne, nem biztos, hogy nem kellene szigorúban ellenőrizni, sőt: büntetni a személtelőket is, akár közületi, akár kiskereskedő. Mert abba nem nyugodhatunk bele: „előfordulhat, hogy a piaci nyitvatartás idején személtalálható egyes helyeken.”

A főszakács sem felelheti, hogy csak akkor rossz a konyhája, amikor főznek benne, egyébként ragyogó.

Kitört ablakok

Jónéhány ablak törött a Zsinagóga felső homlokzatán. Ezt vette észre Heisler Lászlóné budapesti levélfőnök is, midőn itteni kirándulásakor városnéző körútra indult. A kitört ablakok — amelyek valószínűleg csúszkák áldozatai lettek — meglehetősen csúf lát-

ványt nyújtanak. Mivel a Zsinagóga műemlékjellegű épület, feltétlenül gondoskodni kellene a katedrálisek pótlásáról. Levélfőnök azt javasolja, hogy miután az ablakokat megjavították, külső dróthálóval meg kellene védeni az esetleges további veszélyektől.

Veszélyes út

A Napos út és a Tapolcsányi utca felújítását kéri szerkesztőségünkbe küldött levelében Balázs Imre körzeti Népfőnöktől. A telep lakói már második éve kérik az útjavítást, de eddig még nem intézkedett senki. Véleménye szerint a közelmúltban az itt történt három súlyos balesetnek is az volt az oka, hogy ezen az úton nem lehet biztonsággal közlekedni.

A burkolat egyre romlik az itt járó autóbuszok és a nehéz teherautók miatt, így a balesetveszély tovább fokozódik. Balázs Imre azt írja, hogy még eddig választ sem kaptak a többszöri kérelmükre. Igaz, nem is választ várnak, hanem az út megjavítását.

Személtelők

Dr. Tihanyi Béla (Kossuth u. 18.) arról ír, hogy sok személtelőt lehet látni az utcákon, busz- és villamosmegállóknak, valamint szórakozóhelyeken. A város tisztántartása nagy munkát kíván. De nem lehet akkor rendet tartani, ha az emberek felelőtlenül személtelnek. Mindenkinél kötelessége lenne vigyázni a rendre és tisztaságra. Sokan vannak, akik ezt komolyan is veszik, de még nagy azoknak a száma, akik két-három lépést sem tesznek meg a hulladékgyűjtő tartályig, hanem a személt a földre dobják. Jónéhány szórakozóhelyen már ilyen felelőtlen emberrel.

Véleménye szerint hasznos lenne, ha úttörő csapatok egy-egy teret, vagy utcát rendszeresen gondoznának, tisztítanának. Így sokan már gyermekkorukban megtanulnák, hogyan kell a tisztaságra vigyázni. Helyesnek tartaná, ha fokoznák a propagandát is. Javasolja, hogy az utcákon, tereken állítsanak fel figyelmeztető táblákat.

Takarmánygondok Csengelén

Sok állattartó nevében írta levelét T. M. Csengelei olvasónk. Arról panaszkodik, hogy sokan vásárolnának takarmányt azok közül, akik sertéshizlaltásra kötöttek szerződést, de az ellátás akadályos, bizonytalan. Véleménye szerint az ellátást zavar nem sújtja azokat, akik egy alkalommal hosszú időre elegendő tartalékokat meg tudnak vásárolni, de aki tartaléktalán nem rendelkezik, súlyos kellemetlenségek érnek. A tápokra szoktatott jószág ugyanis nem eszi meg a

hagyományos takarmányt, vagy ha mégis rákényszerül, súlya hirtelen csökkenni kezd. Levélfőnök szerint a táptakarmányok forgalmazója nem is tudja megmondani, mikor érkezik újabb szállítmány, és lesz-e annyi, hogy bátorisággal ígérhessen minden igénylőnek. Nem egyedül Csengelén hallani hasonló panaszokat, mindenképpen érdemes lenne az illetékeseknek felfigyelni rá: a hízalási szerződéseket enélkül nem lehet betartani.

Szerkesztői üzenetek

Balázs Sándornának: (Lenin körút 21.) igaza van abban, hogy az emberek nem egyformák. Arra már valóban nem sok remény van, hogy a tacsai előkerül. Taba Sándornak: (Hódmezővásárhely, Oldalkosár u. 5.) levele tanúsága szerint igaza van. Meg kellett volna írnia azonban, hogy melyik botban volt ez a kellemetlenség.

Nagy Ferencel (Londoni krt. 1.) egyetértünk abban, hogy a lakók nyugalmát mindig szem előtt kell tartani. Örvendetes, hogy ezután nyugodt éjszakai lesznek.

Bús Ferenc (Tarján 308): kifogásait jogosnak tartjuk. A hibák kijavításának lehetőségéről érdeklődtünk az illetékeseknél.